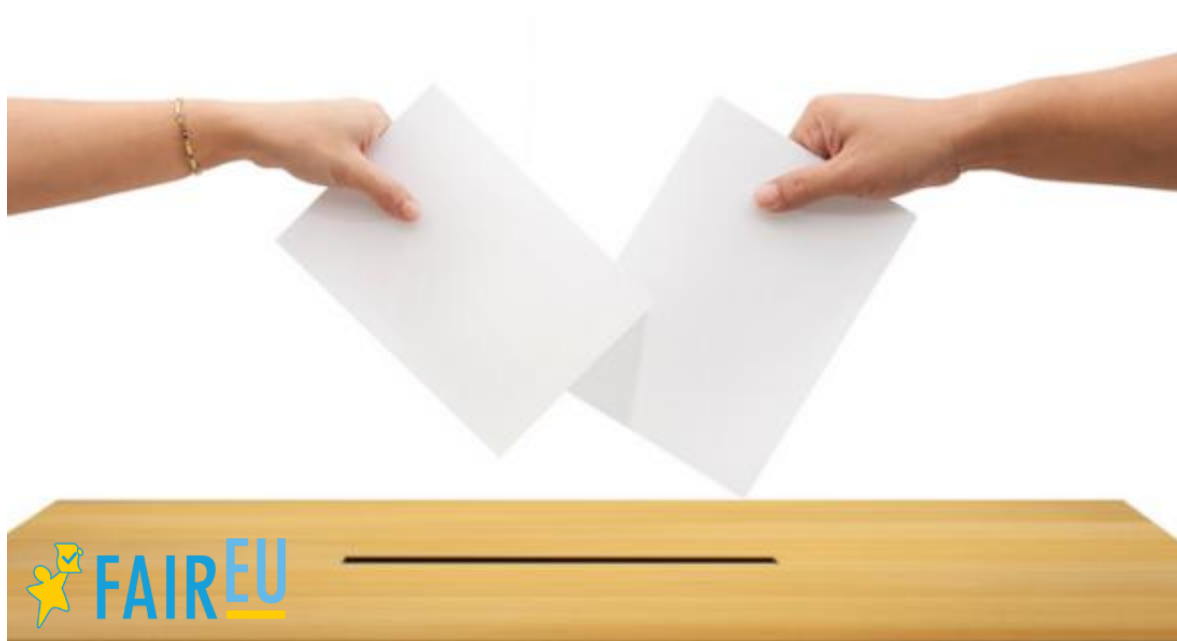

OBSTACOLE CARE ÎMPIEDICĂ LIBERA CIRCULAȚIE ȘI PARTICIPAREA POLITICĂ A CETĂȚENILOR MOBILI DIN UE

Rezumat executiv

ECAS Bruxelles, aprilie 2019

Obstacole care împiedică libera circulație și participarea politică a cetățenilor mobili din UE

Autori: Anna Zaremba, Marrit Westerweel

Editor: Assya Kavrakova

Această publicație a fost redactată în cadrul proiectului FAIR UE. FAIR UE a fost finanțat de programul Uniunii Europene intitulat Drepturi, egalitate și cetățenie (2014-2020). Conținutul acestui raport reprezintă exclusiv viziunea autorului, căruia/căreia îi revine întreaga responsabilitate. Comisia Europeană nu își asumă răspunderea pentru eventuala utilizare a acestor informații.

Co-funded by the Rights,
Equality and Citizenship (REC)
Programme of the European Union

Introducere

Dreptul la libera circulație este intens susținut de către cetățenii UE și reprezintă una dintre cele mai apreciate realizări ale UE. În 2017, aproximativ 17 milioane de cetățeni UE locuiau în alte țări ale Uniunii decât cele de care aparțin (Eurostat 2017).

Cetățenia UE oferă fiecărui cetățean UE dreptul de a vota și de a candida la alegerile pentru Parlamentul European și la cele municipale din statul membru în care aceștia locuiesc, beneficiind de aceleași condiții precum cetățenii țării respective. Cu toate acestea, din cauza diferitelor obstacole și a unei lipse de conștientizare, participarea politică a cetățenilor mobili din UE la alegerile locale și europene din țările lor gazdă rămâne limitată.

Scopul acestui document este de a oferi un rezumat executiv al „Raportului de sinteză privind obstacolele care împiedică libera circulație și impactul acestora asupra participării politice a cetățenilor mobili din UE”. Acest raport, redactat în cadrul proiectului FAIR EU¹, oferă o analiză a obstacolelor întâlnite de cetățenii mobili din UE când se mută sau locuiesc într-un alt stat membru și când încearcă să fie activi politic.

Deoarece abordarea proiectului FAIR EU se bazează pe ipoteza că libera circulație și drepturile politice ale cetățenilor mobili din UE se află în strânsă legătură, acest rezumat oferă o prezentare generală a principalelor provocări ale liberei circulații și ale drepturilor politice în Belgia, Franța, Grecia, Irlanda, Luxemburg și Portugalia. În populația acestor țări se regăsește cel mai mare procent de cetățeni mobili din UE (Eurostat 2017) și cel mai mic procent de cetățeni mobili din UE înscriși la alegerile locale². Pentru a discuta această problemă cu autoritățile, organizațiile civile, experții juridici și cetățenii, în aceste state membre s-au organizat șase focus-grupuri.

În cele din urmă, raportul oferă de asemenea recomandări pentru a îmbunătăți caracterul cuprinzător al alegerilor, egalitatea, integritatea și participarea cetățenilor mobili din UE.

---

¹ <https://faireu.ecas.org/> (accesat pe 15 martie 2019)

² Raportul Comisiei Europene privind aplicarea Directivei 94/80/EC asupra dreptului de a vota și de a candida la alegerile municipale este disponibil aici: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52018DC0044> (accesat la 15 martie 2019)

Obstacole care împiedică libera circulație

În 2017, cetățenii mobili din UE au reprezentat aproape 8% din populația totală a Belgiei (Eurostat 2017). Țările cele mai bine reprezentate includ: Franța (12%), Italia (12%), Țările de Jos (12%), România (6%), Polonia (5%), Spania (5%), Portugalia (3%) și Germania (3%)³.

Cetățenii UE și membrii familiilor acestora din afara UE se lovesc de diferite bariere în exercitarea dreptului la libera circulație în ceea ce privește dreptul de ședere și acces la securitate socială și asistență medicală. Cele mai uzuale probleme includ:

- Întârzieri mari la primirea documentelor de ședere;
- Verificări regulate ale rezidențelor cetățenilor UE și ale familiilor acestora, realizate de către poliție;
- Interpretarea strictă a anumitor concepte, precum cele de „resurse suficiente” și „greutăți excesive” cu privire la sistemul de securitate socială, care duc la refuzul dreptului la ședere și la expulzări: în 2016, 1918 cetățeni mobili din UE au primit un ordin de expulzare în baza unei lipse de suficiente resurse economice⁴;
- Cerințe excesive și motive nejustificate pentru refuzul de acordare a vizelor către membrii familiilor din țări terțe ale cetățenilor din UE.

Obstacole care împiedică participarea politică în Belgia

La ultimele alegeri municipale din Belgia, în octombrie 2018, doar 17,45% din cetățenii mobili din UE cu drept de vot s-au înregistrat pe listele electorale. Interesul pentru alegerile europene al cetățenilor mobili din UE este chiar mai scăzut: doar 10% dintre aceștia s-au înregistrat la alegerile din 2014⁵.

Următoarele probleme sunt considerate a fi cele mai importante obstacole privind participarea politică:

- Votul obligatoriu: Cetățenilor mobili din UE care sunt înregistrați pe listele electorale pentru alegerile locale sau europene, li se solicită să voteze în mod regulat, până când solicită anularea înregistrării;
- Disponibilitate limitată a informațiilor privind procesul de înregistrare;
- Lipsa de implicare a politicienilor belgieni și a partidelor politice;
- Cerința de înregistrare pe listele electorale cu câteva luni înainte de alegeri. Mulți cetățeni străini care călătoresc frecvent în interes de afaceri nu știu dacă se vor afla în Belgia în ziua alegerilor, așa că aceștia se pot simți constrânși de înregistrarea pe listele electorale cu câteva luni în avans.

³ https://www.myria.be/files/MIGRA2018_FR_C2.pdf (accesat la 15 martie 2019)

⁴ FENTSA, Raport de verificare al conformității pentru Belgia O analiză a conformității Belgiei legată de implementarea Directivei 2004/38 privind drepturile de ședere ale cetățenilor UE și ale familiilor acestora, 2018 este disponibilă aici: https://www.feantsa.org/download/prodec-legal-fitness-check_belgium1860392861562691280.pdf (accesat la 15 martie 2019)

⁵ CSES, Raportul final al Studiului asupra realizării alegerilor din 2014 pentru Parlamentul European, 2015, este disponibil aici: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/final_report_2014_ep_elections_study_cses_10_march_2015_en.pdf (accesat la 15 martie 2019)

Obstacole care împiedică libera circulație și participarea politică

Participanții la focus-grupul din Bruxelles au fost de acord că unele obstacole întâlnite de cetățenii mobili din UE privind libera circulație pot avea efecte negative asupra implicării politice și a dorinței de participare la alegerile locale.

În special întâlnirile lungi, solicitarea unor documente irelevante și întârzierile în timpul aplicării pentru permisul de ședere pot descuraja un cetățean mobil din UE și îi pot îngreuna implicarea în viața politică locală.

Riscul de a fi expulzat din țară a fost mereu recunoscut drept un factor care descurajează. Cetățenii mobili din UE care se află în situații materiale și de angajare nesigure se vor feri să se înregistreze la municipalitatea locală, de frica expulzării, iar acest lucru va rezulta în imposibilitatea de a participa la alegeri.

FRANȚA

Obstacole care împiedică libera circulație

În 2015, 1,504 de milioane de cetățeni UE trăiau în Franța, reprezentând 2,3% din populația totală. Majoritatea provin din Italia (4,5%), Portugalia (4,3%), Regatul Unit (4,3%), Spania (3,6%) și România (3,2%)⁶.

Cetățenii UE și membrii familiilor acestora din afara UE se lovesc de diferite bariere în exercitarea dreptului la libera circulație în Franța. Cele mai persistente probleme includ:

- Dificultăți în primirea documentelor de ședere. Prefecturile franceze refuză deseori să emită documente de ședere pentru cetățenii UE deoarece nu există nicio cerință privind înregistrarea în Franța a cetățenilor mobili din UE. Acest lucru creează dificultăți pentru cei care au nevoie să dovedească faptul că locuiesc în Franța pentru a primi beneficii sociale;
- Probleme la accesarea anumitor beneficii sociale din cauza lipsei de comunicare și cooperare între autoritățile naționale și/sau dificultăți în a determina statul competent;
- Practici discriminatorii în privința taxelor de școlarizare, a accesului la educație și recunoașterea diplomelor academice;
- Dificultăți la aplicarea pentru viză sau pentru un document de ședere când certificatul de căsătorie a fost emis de o țară din afara UE.

Obstacole care împiedică participarea politică

În 2014, 23% și 20% dintre cetățenii mobili din UE s-au înregistrat la scrutinele municipale, respectiv la cele europene⁷.

Obstacolele-cheie care împiedică participarea politică în Franța identificate în cadrul cercetării includ:

- Proceduri de înregistrare electorală complexe;
- Lipsa unor campanii de pre-înregistrare organizate de autoritățile naționale;
- Disponibilitate limitată a informațiilor privind procesul de înregistrare;
- Un număr limitat de campanii de informare organizate de autoritățile locale.

⁶ <https://www.insee.fr/fr/statistiques/3633212> (accesat la 15 martie 2019)

⁷ <https://www.insee.fr/fr/statistiques/1379723#graphique-figure1> (accesat la 15 martie 2019)

Obstacole care împiedică libera circulație și participarea politică

Cetățenii UE și membrii familiilor acestora din afara UE se lovesc de diferite obstacole și întârzieri când solicită documentele de ședere sau când încearcă să acceseze beneficiile sociale. Din cauza acestor experiențe negative, unii cetățeni UE se pot simți descurajați să încerce să se înregistreze pe listele electorale, deoarece se pot aștepta la proceduri la fel de dificile. În plus, cetățenii UE care întâmpină dificultăți în încercarea de a se reuni cu membrii familiei resortisanți ai unor țări terțe, pot fi prea preocupați de viața familială pentru a considera relevantă participarea politică.

Cetățenii mobili din UE întâmpină dificultăți când încearcă să se înregistreze ca rezidenți francezi, deoarece nu există cerințe legale care să le solicite acest lucru. În același timp, trebuie să demonstreze că sunt rezidenți pentru a putea fi incluși pe listele electorale. Deși autoritățile franceze acceptă și alte dovezi de ședere pe lângă cardul de rezident, procesul și procedurile pot fi prea dificile pentru anumiți cetățeni mobili din UE.

Obstacole care împiedică libera circulație

În 2018, 244.400 de cetățeni mobili din UE locuiau în Luxemburg. Cele mai bine reprezentate țări erau: Portugalia (40%), Franța (18,7%), Italia (9%), Belgia (8%) și Germania (5,6%).⁸

Deși călătoriile sau traiul în Luxemburg decurge foarte bine pentru mulți, există câțiva cetățeni mobili din UE care întâmpină obstacole continue, precum:

- Cerințele excesive pe parcursul procesului de obținere a documentelor de ședere, în special pentru liber-profesioniști și studenți;
- Dificultăți la accesarea anumitor beneficii sociale din cauza lipsei de cooperare dintre autoritățile naționale;
- Discriminare și dificultăți la găsirea unui loc de muncă sau deschiderea propriei afaceri.

Obstacole care împiedică participarea politică

În 2018, doar 20.660 de cetățeni mobili din UE erau înregistrați pe listele electorale pentru alegerile europene, reprezentând 15% din întreaga populație eligibilă. În același timp, 23% dintre aceștia s-au înregistrat pe listele electorale pentru alegerile locale.

Au fost identificate următoarele probleme care creează obstacole pentru participarea politică a cetățenilor mobili din UE:

- Sistemul electoral complicat (sistemele proporționale sau majoritare, în funcție de dimensiunea municipalității; formulare de vot diferite);
- Votul obligatoriu;
- Bariere lingvistice: multilingvismul face parte din viața de zi cu zi pentru oamenii din Luxemburg, din punct de vedere legal și social, deoarece diferite cantoane folosesc franceza, germana și/sau luxemburgheza;
- Vizibilitate redusă a candidaților străini la alegeri;

⁸ <https://statistiques.public.lu/catalogue-publications/luxembourg-en-chiffres/2018/luxembourg-chiffres.pdf>

- Clauza de rezidență pentru alegerile locale: pentru a putea vota, cetățenii mobili din UE trebuie să fi locuit în Luxemburg cel puțin 5 ani, iar ultimul an înainte de aplicarea pentru înregistrare trebuie să fi fost neîntrerupt⁹;
- Cerințele de înregistrare cu mult timp în avans (cetățenii UE trebuie să se înregistreze cu cel puțin 87 de zile înainte de următoarele alegeri¹⁰).

Obstacole care împiedică libera circulație și participarea politică

Participanții la focus-grupul din Luxemburg au menționat că experiențele negative, obstacolele și discriminarea întâlnite de cetățenii mobili din UE atunci când interacționează cu funcționarii publici luxemburghezi pot avea un impact negativ asupra sentimentului lor de apartenență și asupra procesului de integrare. Drept rezultat, cetățenii mobili din UE care nu se simt bine primiți nu vor considera participarea politică drept relevantă.

Din cauza lipsei de cooperare dintre diferitele state membre, anumiți cetățeni mobili din UE riscă să nu poată accesa anumite beneficii de securitate socială și ca rezultat, pot rămâne fără suficiente resurse. Cetățenii aflați în această situație cel mai probabil nu vor considera că participarea politică este o prioritate.

PORTUGALIA

Obstacole care împiedică libera circulație

În 2017, 136.886 de cetățeni mobili din UE trăiau în Portugalia, majoritatea provenind din: România (22,5%), Regatul Unit (16%), Franța (11%), Italia (9%) și Spania (9%).¹¹

Cele mai persistente obstacole raportate de cetățenii mobili din UE și membrii familiilor acestora care nu provin din țări ale UE sunt legate de dreptul de ședere și accesul la beneficii sociale, inclusiv:

- Dificultăți în aplicarea pentru viză sau ședere atunci când certificatul de căsătorie a fost emis de o țară din afara UE;
- Cerințe excesive pentru cetățenii mobili din UE pentru a primi documentele de ședere;
- Discriminare în funcție de naționalitate;
- Probleme în accesarea anumitor beneficii sociale, de exemplu pensiile, din cauza întârzierilor în comunicare dintre Portugalia și alte state membre.

Obstacole care împiedică participarea politică

În 2017, erau 14.194 de cetățeni mobili din UE, 12,3% din populația eligibilă, înregistrați pe listele electorale din Portugalia. Cetățenii germani au cea mai mare rată de înregistrare (22%), urmați de luxemburghezi (19,7%), olandezi (17,2%), belgieni (17,1%) și spanioli (16,2%). În comparație, cetățenii UE care locuiesc în Portugalia și au cea mai mică rată de înregistrare sunt bulgarii (4,4%), românii (2,9%) și polonezii (2,1%).¹²

⁹ Besch S. et al., Reportul privind participarea politică a cetățenilor mobili din UE: Luxemburg, 2019, este disponibil aici: https://faireu.ecas.org/wp-content/uploads/2019/02/FAIREU_Luxembourg.pdf (accesat la 15 martie 2019)

¹⁰ Ibid.

¹¹ Oliveira C.R. et al., Raportul privind participarea politică a cetățenilor mobili din UE: Portugalia, 2019, este disponibil aici: https://faireu.ecas.org/wp-content/uploads/2019/02/FAIREU_Portugal-1.pdf (accesat pe 7 martie 2019)

¹² Oliveira C. et al, Indicadores de Integração de Imigrantes Relatório Estatístico Anual 2018, 2018, este disponibil aici <https://www.om.acm.gov.pt/documents/58428/383402/Relat%C3%B3rio+Estat%C3%ADstico+Anual+2018+%E2%80%93+In>

Următoarele probleme sunt considerate a fi obstacolele-cheie care împiedică participarea politică:

- Lipsa de înregistrare automată;
- Lipsa campaniilor de informare sistematice și regulate dezvoltate special pentru a se adresa cetățenilor mobili din UE.

Obstacole care împiedică libera circulație și participarea politică

Experiențele frustrante cu funcționarii publici portughezi atât pentru cetățenii UE, cât și pentru membrii familiilor acestora din afara UE, pot influența decizia de a se implica în viața politică locală.

În special dificultățile la primirea documentelor de ședere de către membrii familiilor din afara UE poate influența în mod direct viața cetățenilor UE. Fără documente de ședere, este imposibil să lucrezi sau chiar să închiriezi un apartament. Acest lucru poate avea în schimb un impact asupra situației socio-economice a cetățenilor mobili din UE, care se vor concentra mai degrabă pe asigurarea unui viitor pentru familia lor decât pe implicarea în viața politică locală din Portugalia.

IRLANDA

Obstacole care împiedică libera circulație

În 2016, 408.098 de cetățeni mobili din UE locuiau în Irlanda. Majoritatea aveau naționalitate britanică, poloneză, lituaniană și română¹³.

Au fost identificate următoarele obstacole care împiedică libera circulație și dreptul la ședere:

- Dificultăți în găsirea unor case sociale din cauza crizei imobiliare din Irlanda;
- Cerințe excesive și întârzieri la emiterea documentelor de ședere permanentă;
- Întârzieri la emiterea vizelor pentru membrii familiilor acestora care sunt resortisanți ai unor țări terțe (unii cetățeni au raportat întârzieri mai mari de un an);
- Întârzieri și cerințe excesive privind documentația pentru documentele de ședere ale membrii familiilor cetățenilor membri ai UE, resortisanți ai unei țări terțe.

Obstacole care împiedică participarea politică

La alegerile parlamentului european din 2014 s-au înregistrat la vot 71.735 de cetățeni mobili din UE. Dintre aceștia, 51.490 erau cetățeni britanici¹⁴.

Au fost identificate următoarele probleme care reprezintă bariere pentru participarea politică a cetățenilor mobili din UE:

- Lipsa de înregistrare automată pentru listele electorale;
- Implicarea poliției în înregistrarea pentru alegerile UE (cetățenii mobili din UE trebuie să depună un document prin care să declare că nu vor vota la alegerile Parlamentului European într-un alt stat membru, iar acest lucru trebuie realizat în fața unui membru al poliției (Garda Síochána) și semnat de acesta)¹⁵;

[dicadores+de+Integra%C3%A7%C3%A3o+de+Imigrantes.pdf/00de4541-b1ad-42ed-8ce9-33056321ecdb](#) (accesat la 7 martie 2019)

¹³ Coutts S., Reportul privind participarea politică a cetățenilor mobili din UE: Irlanda, 2018, este disponibil aici:

https://faireu.ecas.org/wp-content/uploads/2019/02/FAIREU_Ireland.pdf (accesat pe 15 martie 2019)

¹⁴ Ibid.

¹⁵ <https://www.immigrantcouncil.ie/vote> (accesat pe 15 martie 2019)

- Numărul limitat de campanii de informare organizate de autoritățile naționale și locale.
- Implicarea slabă a partidelor politice în cadrul comunităților de imigranți.

Obstacole care împiedică libera circulație și participarea politică

Unele obstacole întâlnite de cetățenii mobili din UE în Irlanda pot avea un impact negativ asupra probabilității ca aceștia să fie implicați în viața politică a țării lor gazdă. Participanții la focus-grupul din Dublin au menționat în special criza imobiliară care a afectat în mod disproporționat cetățenii mobili vulnerabili din UE și le-a subminat drepturile.

Obstacolele întâlnite de membrii familiilor cetățenilor din UE care sunt resortisanți ai unor țări terțe din afara UE sunt deosebit de persistente. Întârzierile extrem de lungi pentru obținerea vizei și a documentelor de ședere fac dificilă încercarea cetățenilor resortisanți ai unor țări terțe din afara UE și a soților din UE de a avea o viață normală. În consecință, cetățenii din UE a căror viață de familie este pusă în pericol nu vor considera participarea la viața politică locală drept relevantă.

În 2011, 199.121 de cetățeni mobili din UE locuiau în Grecia¹⁶, majoritatea provenind din Bulgaria, România, Regatul Unit, Cipru și Polonia.

Cele mai persistente obstacole raportate de cetățenii mobili din UE și de membrii familiilor acestora din afara UE sunt următoarele:

- Cerința de a demonstra faptul că au suficiente resurse (de obicei cel puțin 4000 €) pentru a primi documentele de ședere;
- Refuzul dreptului la ședere fără motiv întemeiat;
- Dificultăți la aplicarea pentru viză sau pentru un document de ședere când certificatul de căsătorie a fost emis de o țară din afara UE.

Obstacole care împiedică participarea politică

La fel ca în toate statele membre UE, cetățenii mobili din UE care trăiesc în Grecia au dreptul să voteze și să candideze la alegerile locale și la cele pentru Parlamentul European. Din 2019, odată cu intrarea în vigoare a legii 4555/2018 (FEK 133/A/19-7 2018), aceștia au de asemenea dreptul să participe la alegerile regionale din țară.¹⁷

Conform celor mai recente date statistice, 19.102 de cetățeni mobili din UE (aproape 10%) s-au înregistrat pe listele electorale pentru alegerile locale și 13.098 (6,8%) la alegerile pentru Parlamentul European.¹⁸

Participarea politică a cetățenilor mobili din UE este îngreunată de următoarele obstacole:

- Lipsa de înregistrare automată;
- Cerința de a se re-înregistra înainte de fiecare scrutin.

¹⁶ Christopoulos D. Raportul privind participarea politică a cetățenilor mobili din UE: Grecia, 2018, este disponibil aici: https://faireu.ecas.org/wp-content/uploads/2019/02/FAIREU_Greece.pdf (accesat pe 15 martie 2019)

¹⁷ <https://www.lawspot.gr/nomikes-plirofories/nomothesia/nomos-4555-2018> (accesat pe 15 martie 2019)

¹⁸ Christopoulos D. Raportul privind participarea politică a cetățenilor mobili din UE: Grecia, 2018, este disponibil aici: https://faireu.ecas.org/wp-content/uploads/2019/02/FAIREU_Greece.pdf (accesat pe 15 martie 2019)

- Cerința de înregistrare pe listele electorale cu câteva luni înainte de alegeri, de exemplu pentru alegerile europene din 2019, termenul limită pentru înregistrare a fost 28 februarie 2019;
- Lipsa unor campanii informative sistematice și regulate organizate de autoritățile naționale și locale.

Obstacole care împiedică libera circulație și participarea politică

Participanții la focus-grupul din Atena au căzut de acord că anumite cerințe excesive pentru cetățenii mobili din UE care trăiesc în Grecia de exemplu, trebuie să facă dovada că au suficiente resurse, acest lucru încălcând legile UE și descurajând cetățenii mobili din UE să se implice în viața locală. Autoritățile grecești verifică până și cetățenii care au trăit în Grecia pentru o perioadă mai lungă de timp dacă au suficiente resurse. Acest lucru poate afecta sentimentul de apartenență al cetățenilor UE și le poate scădea interesul pentru vot.

Focus-grupul a fost de asemenea de acord că cerințele administrative excesive care trebuie îndeplinite de membrii din afara UE ai familiilor cetățenilor UE când vine vorba de certificatele de înregistrare, certificatele de înregistrare permanentă și cardurile de înregistrare pot fi considerate obstacole în exercitarea dreptului la liberă circulație, lucru care poate influența drepturile politice ale cetățenilor mobili din UE.

Recomandări

Înregistrarea electorală

Introducerea înregistrărilor automate și cvasi-automate pentru votul la alegerile locale

---

Introducerea posibilității de înregistrare online pentru alegeri

---

Autoritățile publice trebuie să informeze cetățenii UE cu privire la posibilitatea de înregistrare pe listele electorale atunci când iau primul contact cu aceștia, de exemplu în timpul procesului de înregistrare pentru reședință

Sensibilizare și comunicare

Autoritățile publice trebuie să le ofere cetățenilor mobili din UE mai multe informații despre drepturile electorale și înregistrarea la vot, disponibile în mai multe limbi

---

Campaniile de informare și sensibilizare trebuie realizate în mod regulat și trebuie să se adreseze diferitor grupuri socio-economice și de vârstă

Autoritățile publice trebuie să utilizeze noi modalități pentru a implica cetățenii (rețele de socializare, campanii online)

Ambasadele și consulatele trebuie să aibă un rol mult mai activ în sensibilizarea cetățenilor din țările lor.

Educația despre cetățenie

Campaniile de sensibilizare nu trebuie să se limiteze la procedurile de înregistrare, dar trebuie să se axeze de asemenea pe creșterea conștientizării sistemelor politice, a rolului autorităților locale, al Parlamentului European, etc.

Școlile și instituțiile de educație trebuie să promoveze educația despre cetățenie.
